رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

إِقَامَةُ البَرَاهِينِ عَلَى حُكْمِ مَنِ اسْتَغَاثَ بِغَيرِ اللهِ | أوكراني | українська

Встановлення шаріатських доказів щодо положення (хукму) того, хто звертається з благанням про порятунок (істигаса) до когось, окрім Аллаха

Автор книги Вельмишановний шейх
Абдульазіз ібн Абдуллаг ібн Баз

ⓒ جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات ، ١٤٤٨هـ

بن باز ، عبدالعزيز
إقامة البراهين على حكم من استغاث بغير الله - أوكراني. / عبدالعزيز بن باز - ط١. .- الرياض ، ١٤٤٨هـ
٨٠ ص ؛ ..سم

رقم الإيداع: ١٤٤٨/٨٠٧٩
ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٥١٧-٦٩٧-٢

إِقَامَةُ البَرَاهِينِ عَلَى
حُكْمِ مَنِ اسْتَغَاثَ بِغَيرِ اللهِ

Встановлення шаріатських доказів щодо положення (хукму) того, хто звертається з благанням про порятунок (істигаса) до когось, окрім Аллаха

لِسَمَاحَةِ الشَّيْخِ العَلَّامَةِ
عَبْدِ العَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللهِ بْنِ بَازٍ
رَحِمَهُ اللهُ

Автор книги Вельмишановний шейх
Абдульазіз ібн Абдуллаг ібн Баз

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Друге послання:

Релігійне положення звернення за допомогою до пророка Мухаммада, мир йому і благословення Аллага

Хвала Аллагу, мир і благословення Його посланцю, його родині, сподвижникам і всім, хто йде його шляхом.

А тепер: кувейтська газета «Аль-Муджтама'» у своєму 15-му номері, виданому 19/4/1390 р.г., опублікувала вірші під назвою «У пам'ять про благородний Маулід (День народження) Пророка». У цих віршах містилися прямі звернення до Пророка, мир йому і благословення Аллага, з благаннями про допомогу та підтримку, щоб він власноруч посприяв мусульманській громаді, дарував їй перемогу та вивів її зі стану розколу й глибоких розбіжностей, у якому вона опинилася. Вірші були підписані особою, яка назвала себе «Аміна», і ось текст згаданих віршів:

«О Посланцю Аллага, порятуй світ – що сам розпалює війну й згорає в її полум'ї

О Посланцю Аллага, порятуй умму — що надто довго блукає в темряві сумніву

О посланець Аллага, порятуй умму, чиї

бачення загубилися в лабіринтах скорботи».

Далі вона сказала:

«Прискор перемогу, як ти прискорив її... у день Бадру, коли Ви закликали до Бога.

І приниження обернулося на славну перемогу... Воістину, в Аллага є війська, яких ви не бачите».

Таким чином ця письменниця звертає свій заклик та благання до посланця Аллага, мир йому і благословення Аллага, просячи його врятувати умму та прискорити перемогу, забуваючи — або не знаючи, — що перемога в руках одного лише Аллага, а не в руках пророка Мухаммада, мир йому і благословення Аллага, чи будь-кого іншого зі створінь, як сказав Аллаг у Своїй Ясній Книзі:

﴿...وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ﴾

﴿І знайте, що перемога – тільки від Аллага, Величного, Мудрого!﴾ [Сура Алю-Імран (Сімейство Імрана): 126]. І сказав Аллаг Всевишній:

﴿إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ...﴾

﴿Якщо ж Аллаг дасть вам перемогу, то ніхто ніколи не здолає вас, а якщо Він залишить вас без допомоги, то хто ж допоможе вам замість

Нього?﴾

[Сура Алю-Імран (Сімейство Імрана): 160].

І ця дія — благання та звернення з мольбою про допомогу — є спрямуванням одного з видів поклоніння до когось, окрім Всевишнього Аллага; з текстів Писання та за одностайною згодою вчених відомо, що це є неприпустимим, і що Преславний Аллаг створив творіння, щоб вони поклонялися тільки Йому, направив посланців і зіслав Писання, щоб роз'яснити це поклоніння та закликати до нього, як свідчить про це Всевишній:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴿٥٦﴾﴾

﴾Я створив джинів та людей лише для того, щоб вони поклонялися Мені!﴿ [Сура Аз-Заріят (Розсіюючі): 56]. Всевишній сказав:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

﴾І вже Ми відправляли до кожного народу свого посланця, щоб він сказав їм: «Поклоняйтеся тільки одному Аллагу, і стороніться лжебога!»﴿ [Сура Ан-Нахль (Бджоли): 36]. І також Всевишній Аллаг сказав:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾﴾

﴾О Мухаммаде, кожному посланцеві, якого Ми відправляли до тебе, Ми давали одкровення лише з єдиним наказом: «Немає божества,

гідного поклоніння, крім Мене, тож служіть і поклоняйтеся виключно Мені!»﴾

[Сура Ан-Анбія (Пророки): 25]. І сказав Всевишній:

﴿الر كِتَابٌ أُحْكِمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ۝١ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنَّنِي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ۝٢﴾

﴿Аліф. Лям. Ра. Це – Писання, аяти якого досконало встановлені, і потім чітко роз'яснені всі його положення Мудрим, Всезнаючим. (1)

Щоб ви нікого не вважали богом, окрім одного Аллага і не служили їм, і воістину, я – Мухаммад, для вас від Нього застерігач про небезпеки і добрий вісник!(2)﴾ [Сура Гуд: 1-2].

Всевишній роз'яснив у цих чітких аятах, що Він створив людей і джинів лише для того, щоб вони поклонялися Йому одному, не додаючи Йому жодних співтоваришів. також Він пояснив, що відправляв посланців, мир їм і благословення Аллага, саме для того, щоб вони наказували чинити це поклоніння та забороняли те, що йому суперечить. І повідомив Він, Могутній і Величний, що зробив аяти Своєї Книги довершеними та детально їх роз'яснив, аби люди не поклонялися нікому, крім Нього, Пречистий Він.

Відомо, що поклоніння означає: визнання

єдності Аллага та покору Йому, що полягає у виконанні Його повелінь і не порушенні Його заборон. І Аллаг повелів та повідомив про це в багатьох аятах, наприклад, такі слова Всевишнього:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ...﴾

﴿Хоча їм було наказано лише поклонятися Аллагу, служачи йому щиро, як єдинобожники, вистоювати молитву...﴾ [Сура аль-Байїна (Ясний доказ): 5]. І Його слова, Величного і Славного:

﴿وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾

﴿І встановив Господь твій, щоб ви – всі люди – не поклонялися нікому, окрім Нього одного...﴾ [Сура Аль-Ісра (Нічне перенесення): 23]. В іншому аяті Всевишній говорить:

﴿إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ فَٱعۡبُدِ ٱللَّهَ مُخۡلِصٗا لَّهُ ٱلدِّينَ ۝٢ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلۡخَالِصُۚ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ فِي مَا هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ كَٰذِبٞ كَفَّارٞ ۝٣﴾

﴿Воістину, Ми зіслали тобі Писання з істиною, тож поклоняйся тільки одному Аллагу, присвячуючи виключно Йому усю свою віру! (2)

А чи Аллагу може бути направлене щось, крім чистої релігії? А ті, які взяли собі божества окрім Нього, кажуть: «Ми поклоняємося їм лише для того, щоб вони наблизили нас до

Аллага якнайближче». Воістину, Аллаг розсудить між віруючими і невіруючими у День Суду щодо того, в чому вони розходяться! Воістину, Аллаг не веде істинним шляхом того, хто бреше, зводячи на Аллага наклеп, і є невірним. (3)﴾ [Сура Аз-Зумар (Натовпи): 2-3].

Аятів із таким змістом дуже багато, і всі вони вказують на обов'язковість щирого поклоніння лише Аллагу одному та на необхідність залишення поклоніння будь-кому іншому, крім Нього, чи то пророкам, чи комусь іншому.

І немає сумніву в тому, що благання (дуа) є одним із найважливіших і найповніших видів поклоніння, тому обов'язково присвячувати його щиро лише Аллагу одному, як сказав про це Аллаг, Могутній і Величний:

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴿١٤﴾﴾

﴿Тож звертайтеся ж з мольбами до Аллага, присвячуючи виключно Йому одному віру і поклоніння, навіть якщо це й ненависно невіруючим!﴾ [Сура Аль-Гафір (Прощаючий): 14]. Всемогутній і Великий Аллаг також сказав:

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴿١٨﴾﴾

﴿Місця поклоніння належать тільки Аллагу, тож не закликайте ні до кого окрім Аллага!﴾ [Сура Аль-Джин (Джинни): 18]. І ця настанова звертатися з благаннями лише до Аллага

поширюється на всі творіння, включно з пророками та іншими. Всевишній Аллаг сказав:

﴿وَلَا تَدۡعُ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِن فَعَلۡتَ فَإِنَّكَ إِذٗا مِّنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٠٦﴾

﴿І не звертайся з благаннями, і не поклоняйся крім Аллага тому, хто не принесе тобі ні користі ні шкоди! А якщо ти зробиш це, то станеш будеш одним із несправедливих﴾

[Сура Юнус (Іона): 106]. І це — звернення до пророка Мухаммада, мир йому і благословення Аллага, і хоча відомо, що Всевишній Аллаг захистив його від ширку, тож воно слугує також застереженням для інших. Потім сказав Він, Велична Його Слава:

﴿وَلَا تَدۡعُ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنۡ فَعَلۡتَ فَإِنَّكَ إِذٗا مِنَ الظَّالِمِينَ ١٠٦﴾

﴿І не звертайся з благаннями, і не поклоняйся крім Аллага тому, хто не принесе тобі ні користі ні шкоди! А якщо ти зробиш це, то станеш будеш одним із несправедливих﴾ [Сура Юнус (Іона): 106]. І це — звернення до пророка Мухаммада, мир йому і благословення Аллага, і хоча відомо, що Всевишній Аллаг захистив його від ширку. Потім Аллаг Всевишній посилив заборону та застереження, сказавши:

﴿...فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِنَ الظَّالِمِينَ﴾

﴿...то станеш будеш одним із несправедливих﴾ А несправедливість у її абсолютному значенні — це велике багатобожжя, як сказав Аллаг Всевишній:

﴿...وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾

﴿...а невіруючі, вони — беззаконники, які порушують межі, встановлені Аллагом﴾ [Сура Аль-Бакара (Корова): 254]. Також Всевишній Аллаг сказав:

﴿...إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾

﴿...адже багатобожжя однозначно є найбільшою несправедливістю﴾ [Сура Лукман: 13]. Якщо навіть найкращий і найшановніший серед людей, мир йому і благословення Аллага, звернувся з благанням до когось, окрім Аллага, то неодмінно став би одним із несправедливих, то наскільки ж тоді гіршим і очевиднішим буде цей гріх для будь-якої іншої людини?!

Із цих та інших аятів стає зрозуміло, що звернення з благанням (дуа) до будь-кого, крім Аллага — чи то до померлих, чи до дерев, чи до ідолів або когось іншого — є відкритим актом багатобожжя щодо Аллага Всемогутнього. Це суперечить єдинобожжю в поклонінні Аллагу, яке є метою створення Ним людей і джинів,

послання посланців і зіслання Книг. Це суперечить змісту свідчення «Ля іляга ілля-Ллаг (Немає істинного бога, гідного поклоніння крім Аллага)», яке заперечує поклоніння будь-кому, крім Аллага, і робить його дійсним тільки по відношенні до Аллага, як Він Сам сказав:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ هُوَ ٱلۡبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡكَبِيرُ ٦٢﴾

﴿Це тому, що Аллаг – Істинний Бог, і тому, що те, до чого вони — багатобожники, звертаються замість Нього, це все – неправда. Аллаг – Всевишний, Великий.﴾ [Сура Аль-Хадж: 62]

І це є основою релігії та фундаментом віри, і будь-яке поклоніння не буде дійсним, доки не буде виправлена ця основа, як сказав про це Всевишній:

﴿وَلَقَدۡ أُوحِيَ إِلَيۡكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكَ لَئِنۡ أَشۡرَكۡتَ لَيَحۡبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٦٥﴾

﴿Тобі та твоїм попередникам уже було відкрито в одкровенні: «Якщо ти будеш долучати співтоваришів Аллагу, то марними стануть усі твої добрі вчинки, і ти неодмінно опинишся серед тих, хто зазнав непоправимих збитків!»﴾ [Сура Аз-Зумар (Натовпи): 65].

Також Пречистий і Всевишній Аллаг сказав:

﴿...وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

﴿А якщо вони додають Йому рівних, то марним буде все те, що роблять вони!﴾

[Сура Аль-Ан'ам (Скот): 88].

З усього вищесказаного стає зрозуміло, що релігія Іслам та свідчення «Ля іляга ілля-Ллаг (Немає істинного бога, гідного поклоніння крім Аллага) ґрунтуються на двох великих основах:

Перше з них: щоб поклоніння було звершуване лише Аллагу Єдиному, без будь-якого співтовариша. Тож той, хто звертається з мольбою до померлих — чи то до пророків, чи до інших, — або звертається до ідолів, дерев, каміння чи інших творінь, або шукає в них допомоги, або наближається до них через жертвопринесення й обітниці, або молиться їм чи здійснює перед ними земний уклін, — той зробив їх богами замість Аллага, надав їм рівних Йому, Пречистому й Всевишньому, і тим самим суперечив та заперечив зміст слів: "Ля іляга ілля-Ллаг" (Немає істинного бога, гідного поклоніння крім Аллага).

Друге: щоб поклоніння Аллагу Всевишньому здійснювалося лише згідно із шаріатом Його Пророка і Посланця, мир йому і благословення Аллага. Той, хто вводить у релігію те, на що Аллаг не дав дозволу, не втілив належним чином зміст свідчення "Мухаммад — Посланець

Аллага", і його діяння не принесуть йому користі та не будуть від нього прийняті. Всевишній Аллаг, Могутній і Величний, сказав:

﴿وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا﴿٢٣﴾﴾

﴿Ми займемося вчинками, які вони робили та перетворимо їх. на розвяний пил!﴾ [Сура Аль-Фуркан (Розрізнення): 23]. Під згаданими в аяті діяннями маються на увазі діяння тих, хто помер, залишившись багатобожним, який долучав співтоваришів до Аллага Всемогутнього і Великого.

Також сюди відносяться і нововведені діяння (біда'), на які Аллаг не давав Свого дозволу, адже в День воскресіння вони стануть розвіяним прахом через те, що не відповідали Його пречистому шаріату, як сказав про це Пророк, мир йому і благословення Аллага:

«مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ».

«Якщо хтось додасть в цю нашу справу (тобто в релігію) те, що їй не належить, то це не буде прийнято (Аллагом)». Хадіс є достовірним — передали аль-Бухарі та Муслім.

Отже, ця письменниця звернула свою мольбу про допомогу та благання до Посланця, мир йому і благословення Аллага, і відвернулася від Господа світів, тільки в руках Якого уся перемога, та люба шкода і користь, і ніхто, крім

Нього, не володіє нічим із цього.

Без сумніву, це велика й тяжка несправедливість. Адже Аллаг Могутній Він і Величний, наказав звертатися з благанням лише до Нього Пречистого, пообіцявши відповідь тому, хто взиває до Нього, і застерігши тих, хто зверхньо відмовляється від цього, входом до Пекла, як сказав про це Могутній і Величний:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾﴾

﴿Ваш Господь сказав: «Звертайтеся до Мене з мольбами і Я відповім вам! Воістину, ті, хто через гордість відмовляються поклонятися Мені, увійдуть до Пекла приниженими!»﴾

[Сура Аль-Гафір (Прощаючий): 60],

тобто: приниженими та нікчемними. Цей благородний аят вказує на те, що благання є поклонінням, і що той, хто гордовито звеличується над ним, матиме своїм притулком Пекло. І якщо такий стан того, хто виявляє гординю перед благанням до Аллага, то яким же буде стан того, хто взиває до когось іншого, крім Нього, і відвертається від Нього, тоді як Він, Пречистий Він, є Близьким, Володарем усього і Всемогутнім над кожною річчю, як сказав про це Пречистий:

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾﴾

﴿А коли раби Мої запитують тебе про Мене — то, воістину, Я Близький. Я відповідаю на благання того, хто звертається до Мене. Тож нехай вони відповідають Мені й увірують у Мене, — можливо, вони підуть прямим шляхом.﴾ [Сура Аль-Бакара (Корова): 186].

І пророк Мухаммад, мир йому і благословення Аллага, повідомив у достовірному хадісі, що звернення до Аллага з мольбами є актом поклонінням, і сказав своєму двоюрідному брату Абдуллагу ібн Аббасу, нехай Аллаг буде задоволений ними обома:

«احْفَظِ اللهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ، إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللهَ، وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللهِ».

«Дотримуйся велінь Аллага — і Аллаг оберігатиме тебе. Дотримуйся велінь Аллага — і ти знайдеш Його перед собою. Коли просиш — проси Аллага, а коли шукаєш допомоги — шукай допомоги в Аллага.» Хадіс навів ат-Тірмізі та інші.

Також сказав пророк Мухаммад, мир йому і благословення Аллага:

«مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو لِلَّهِ نِدًّا؛ دَخَلَ النَّارَ».

«Хто помре, взиваючи до когось, крім Аллага,

і цим вважаючи його рівним Аллагу, той потрапить у Вогонь». Хадіс навів аль-Бухарі. У двох достовірних збірках, аль-Бухарі та Мусліма, передається, що Пророка, мир йому і благословення Аллага, запитали про те, який гріх є найтяжчим, і він відповів:

«أَنْ تَجْعَلَ لِلَّهِ نِدًّا وَهُوَ خَلَقَكَ».

«Надання співтоваришів Аллагу, Який створив тебе». Нідд (ар.) – це рівний та подібний. Кожен, хто звертається з благанням до когось, окрім Аллага, або шукає в нього порятунку, або дає йому обітницю, або приносить йому жертву, або присвячує йому будь-який інший вид поклоніння, той зробив його рівним Аллагу, незалежно від того, чи це пророк, чи праведник, чи ангел, чи джин, чи ідол, чи будь-хто інший із творінь.

І тут хтось може запитати: а як щодо того, хто звертається з проханням до живої та присутньої людини в тому, на що вона здатна, і це звернення до неї по допомогу в матеріальних справах, на які вона здатна?

Відповідь: це не є багатобожжям, а звичайною дозволеною справою між мусульманами, як сказав Всевишній Аллаг в історії про Мусу, мир йому:

﴿...فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِى مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِى مِنْ عَدُوِّهِ...﴾

﴿Той, хто належав до його народу, звернувся до нього з проханням про допомогу проти свого ворога﴾ [Сура Аль-Касас (Розповідь): 15].

Як також сказав Всевишній в історії Муси, мир йому:

﴿فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ...﴾

﴿І залишив він місто, відчуваючи страх і озираючись﴾ [Сура Аль-Касас (Розповідь): 21]. Це подібно до того, як людина звертається по допомогу до своїх товаришів на війні, а також в інших справах, з якими стикаються люди і в яких вони потребують одне одного.

Аллаг наказав Своєму пророку, мир йому і благословення Аллага, повідомити своїй громаді, що він не володіє ні для кого ані користю, ані шкодою, і сказав Пречистий і Всевишній:

﴿قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ۝٢٠ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۝٢١﴾

﴿О Посланець, скажи цим невіруючим багатобожникам: «Я звертаюся з мольбами лише до Господа свого і нікому, окрім Нього, не поклоняюся!» (20)

Скажи їм: «Не в моїй владі нашкодити вам чи наставити вас на прямий шлях».(21)﴾ [Сура Аль-Джин (Джини): 20-21]. Також Всевишній сказав:

﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴿١٨٨﴾﴾

﴿Скажи: “Я не володію для самого себе ні користю, ні шкодою, хіба що те, чого побажає Аллаг. Якби я знав потаємне, то примножив би для себе добро, і зло не торкнулося б мене. Я — лише застерігач і благовісник для людей, які вірують”﴾ [Сура Аль-А’раф (Загорожі): 188].

І аятів із таким змістом у Корані багато.

І відомо, що Пророк, мир йому і благословення Аллага, звертався з мольбою лише до свого Господа. Достовірно передається, що в день битви при Бадрі він благав Аллага про допомогу та перемогу над своїм ворогом, і був наполегливим у цьому, кажучи: «О Господи! Виконай те, що Ти обіцяв мені!». Аж поки Абу Бакр ас-Сиддик, нехай буде задоволений ним Аллаг, не сказав: «Досить, о Посланцю Аллага! Воістину, Аллаг виконає те, що Він тобі обіцяв!» І з цього приводу Всевишній Аллаг зіслав Свої слова:

﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَٱسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُم بِأَلْفٍ مِّنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ مُرْدِفِينَ﴿٩﴾﴾

﴿І пам'ятайте милість Аллага, коли у день битви при Бадрі ви просили про допомогу у вашого Господа проти ваших ворогів, і Він

відповів вам на ваше благання, сказавши: «Воістину, Я підтримаю вас тисячею ангелів, які сходять з неба один за одним!»﴾

[Сура Аль-Анфаль (Військова здобич): 9]. Тож у цих аятах Всевишній Аллаг нагадав їм, як вони молили Його про допомогу, і сповістив, що Він відповів їм, підтримавши їх ангелами — як добру звістку про перемогу та заспокоєння. І Всевишній роз'яснив, що перемога — не від ангелів, а лише від Нього, сказавши:

﴿وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ...﴾

﴾І знайте, що перемога – тільки від Аллага, Величного, Мудрого﴿ [Сура Алю-Імран (Семейство Імрана): 126]. І сказав Всевишній Аллаг:

﴿وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴿١٢٣﴾﴾

﴾Аллаг допоміг вам біля Бадру, коли були ви слабкими. Бійтесь Аллага — можливо, ви будете вдячними!﴿ [Сура Алю-Імран (Семейство Імрана): 123]. І роз'яснив Всевишній у цьому аяті, що Він, Пречистий, є Тим, Хто дарував їм перемогу в день битви при Бадрі; із цього стає зрозуміло, що зброя та сила, які Він їм дав, а також ангели, якими Він їх підтримав — усе це лише причини для перемоги, благої звістки та спокою, але сама перемога не походить від них, а лише від Аллага Єдиного.

Тож як сміє ця письменниця чи хтось інший звертати свої благання про допомогу та прохання про перемогу до пророка Мухаммада, мир йому і благословення Аллага, і відвертатися від Господа світів — Володаря всього сущого та Всемогутнього?

Немає сумніву, що це є одним із найогидніших проявів невігластва і навіть одним із найбільших видів багатобожжя, тому письменниця зобов'язана покаятися перед Аллагом — Пречистим Він — щирим каяттям. А щире каяття — це те, що включає в себе кілька складових, а саме: Перша — це щире розкаяння та глибокий жаль у серці перед Аллагом за вчинений гріх.

Друга — негайне припинення скоєння гріха. І третя — твердий намір не повертатися до цього знову, звеличуючи Аллага та виявляючи щирість перед Ним, дотримуючись Його наказу й уникаючи Його заборон. Таким є щире покаяння.

І існує ще одне положення, яке стосується випадків, коли гріх був направлений в сторону інших людей. Тож, четверта умова полягає у відновленні справедливості щодо того, чиї права були порушені, шляхом повернення йому належного або отримання від нього добровільного вибачення, щоб звільнитися від

цього тягаря перед Аллагом.

І Аллаг наказав Своїм рабам каятись і пообіцяв їм прийняття цього каяття, як сказав Всевишній Аллаг:

﴿...وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴿٣١﴾﴾

﴿І зверніться з покаянням до Аллага всі разом, о віруючі, — щоб ви досягли успіху!﴾

[Сура Ан-Нур (Світло): 31], І Він сказав щодо християн:

﴿أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴿٧٤﴾﴾

﴿Та невже вони не звернуться з покаянням до Аллага і не попросять у Нього прощення? Адже Аллаг – Прощаючий, Милуючий!﴾

[Сура Аль-Ма'іда (Трапеза): 74], І сказав Всевишній Аллаг:

﴿وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا﴿٦٨﴾ يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا﴿٦٩﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴿٧٠﴾﴾

﴿І вони – ті, які не звертаються з благанням до іншого божества окрім Аллага, і не вбивають живої душі, яку Аллаг заборонив, окрім як тільки по праву, і не чинять перелюбу. А хто робить так – той зустріне за це кару у відплату.(68)

Помножено буде йому покарання в День Воскресіння, і буде він у ньому вічно приниженим, (69)

окрім тих, хто звернувся до Аллага зі щирим покаянням, і увірував, а потім чинив праведні справи, – то таким Аллаг замінить їхні погані діяння на добрі, адже Аллаг – Прощаючий тим, хто кається і Милуючий до них! (70)﴾ [Сура Аль-Фуркан (Розрізнення): 68-70]. Також Всевишній сказав:

﴿وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ﴿٢٥﴾﴾

﴿І Він — Той, Хто приймає каяття Своїх рабів, прощає погані вчинки та знає те, що ви робите!﴾ [Сура Аш-Шура (Рада): 25].

Також достовірно передано, що посланець Аллага, мир йому і благословення Аллага, сказав:

«الإِسْلَامُ يَهْدِمُ مَا كَانَ قَبْلَهُ، وَالتَّوْبَةُ تَجُبُّ مَا كَانَ قَبْلَهَا».

«Прийняття Ісламу стирає все, що було до нього, так само як і покаяння стирає те, що було перед ним.»

Ці стислі слова були написані через велику небезпеку багатобожжя (ширку) адже воно є найбільшим із гріхів, та через побоювання, що хтось може бути введений в оману словами цієї письменниці. А також через обов'язок давати щиру пораду заради Аллага та Його рабам.

Прошу Аллага — Великого й Всевишнього — щоб ця праця принесла користь, щоб Він виправив наше положення та положення всіх мусульман, дарував нам усім глибоке розуміння Його релігії та твердість у ній, а також захистив нас і мусульман від зла наших душ і наших поганих вчинків. Воістину, Він Той, Хто здатний на це!

Нехай Аллаг дарує мир, благословення і благодать Своєму рабові й Посланцю, нашому пророкові Мухаммаду, його родині та сподвижникам.

***

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Третє послання:

Релігійне положення щодо звернення по допомогу до джинів і шайтанів та принесення їм обітниць

Від Абдуль-Азіза ібн Абдуллага ібн База до тих мусульман, хто це побачить, — нехай Аллаг допоможе мені та їм триматися Його релігії та бути стійкими в ній, Амінь!

Мир вам, милість Аллага та Його благословення!

А тепер: деякі брати запитали мене про те, що роблять деякі невігласи — про звернення з молитвами до когось, крім Аллага, та благання про допомогу у важливих справах, як-от звернення до джинів, прохання їх про порятунок, складання їм обітниць та принесення їм жертв.

І до цього також належать слова деяких із них: «О семеро!», маючи на увазі сімох ватажків джинів, «візьміть його, зламайте його кістки, випийте його кров, знівечьте його, о семеро, зробіть із ним те й те»,

Або коли дехто каже: «Візьміть його, о джини полудня, о джини передвечірнього часу». І це поширено в деяких південних

регіонах. До цього ж виду належить: звернення з мольбами до померлих людей — пророків, праведників та інших, а також звернення з мольбами до ангелів і прохання в них про порятунок.

Усе це та подібне до цього трапляється серед багатьох із тих, хто відносить себе до Ісламу, через їхнє незнання та сліпе наслідування минулих поколінь, а дехто з них навіть ставиться до цього легковажно, виправдовуючись словами: «Це просто слова, що злітають з язика, ми не маємо цього на увазі й не дотримуємося таких переконань».

Також мене запитали про релігійну постанову щодо укладання шлюбів із тими, хто відомий подібними діями, про вживання м'яса тварин, заколотих ними, про звершення заупокійної молитви над ними та молитви позаду них. Окрім того, він запитав, чи можна вірити чаклунам і віщунам — таким, хто стверджує, що знає хворобу та її причини, оглянувши річ, що торкалася тіла хворого, — наприклад, чалму, штани, хустку чи щось подібне.

Відповідь: Хвала Аллагу Єдиному, мир і благословення тому, після кого немає пророка, а також його родині, сподвижникам й усім, хто йде їхнім шляхом аж до Судного дня.

А тепер: воістину Пресвятий і Всевишній Аллаг створив людей і джинів, щоб вони поклонялися лише Йому Одному, і нікому іншому крім Нього. І щоб вони зверталися виключно до Нього з мольбами, закликами про допомогу, жертвопринесенням, обітницями та усіма іншими видами поклоніння. Саме з цим Він відправив посланців, та зіслав Писання, найвеличнішим з яких є Священний Коран, — все це для роз'яснення цього заклику до єдинобожжя та застереження людей від багатобожжя і від поклоніння і служіння комусь іншому, крім Нього.

І це є основою всіх основ та фундаментом релігії й віровчення, і в цьому міститься сенс свідчення «Ля іляга ілля-Ллаг (немає божества, гідного поклоніння, окрім Аллага)», істинний сенс якого: ніхто не заслуговує на поклоніння по праву, окрім Аллага. Адже воно заперечує право на божественність та право на поклоніння для будь-кого, окрім Аллага одного, і закріпляє право на поклоніння виключно за Аллагом одним, і не за кимось іншим із творінь.

Доказів на це з Книги Аллага та Сунни Його посланця, мир йому і благословення Аллага, є дуже багато. Серед них — слова Всевишнього:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

﴿Я створив джинів та людей лише для того, щоб вони поклонялися Мені.﴾ [Сура Аз-Заріят (Розсіюючі): 56]. В іншому аяті Всевишній говорить:

﴿وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾

﴿І встановив Господь твій, щоб ви – всі люди – не поклонялися нікому, окрім Нього одного...﴾ [Сура Аль-Ісра (Нічне перенесення): 23].

В іншому аяті Всевишній говорить:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ...﴾

﴿Хоча їм було наказано лише поклонятися Аллагу, служачи йому щиро, як єдинобожники...﴾

[Сура аль-Байїна (Ясний доказ): 5].

В іншому аяті Всевишній говорить:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴿٦٠﴾﴾

﴿Ваш Господь сказав: «Звертайтеся до Мене з мольбами і Я відповім вам! Воістину, ті, хто через гордість відмовляються поклонятися Мені, увійдуть до Пекла приниженими!»﴾

[Сура Аль-Гафір (Прощаючий): 60].

Також Всевишній Аллаг сказав:

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ...﴾

﴿І коли раби Мої запитують тебе про Мене, то

нехай знають, що воістину Я – Близький , і Я відповідаю на мольбу тому, хто щиро звертається до Мене...﴾

[Сура Аль-Бакара (Корова): 186].

Отже, роз'яснив Пречистий Аллаг у цих аятах, що Він створив людей і джинів для поклоніння тільки Йому Одному, і що Він постановив — тобто наказав і заповів — Своїм рабам у ясно викладеному Корані та вустами Свого посланця, мир йому і благословення Аллага, щоб ніхто не поклонялися і не служив і не підкорявся нікому, крім своєму істинному Господу, тобто Аллагу.

І роз'яснив Він — Величний і Всевишній — що мольба (дуа) є великим актом поклонінням, а той, хто зверхньо ставиться до неї, увійде у Вогонь. Він наказав Своїм рабам звертатися з благаннями і мольбами лише до Нього Одного і сповістив, що Він близький і відповідає на їхні просьби і мольби. Тому всі раби повинні звертатися з благаннями виключно до свого Господа, оскільки це — вид поклоніння, для якого вони були створені і який їм був наказаний, і сказав Він, Велична Слава Його:

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝١٦٢ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَٰلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ۝١٦٣﴾

﴿Скажи їм: «Воістину, молитва моя і

жертвоприношення моє, життя моє і смерть моя – все присвячується одному лише Аллагу, Господу світів, (162)

у Якого немає співтовариша. І це — мені наказано, і я – перший з тих, хто повністю віддався Аллагу з моєї громади!» (163)﴾

[Сура Аль-Ан'ам (Худоба): 162-163].

Тож Аллаг наказав Своєму Пророку, мир йому і благословення Аллага, сповістити людей, що його молитва і його жертвопринесення, а також його життя і його смерть належать всеціло тільки Аллагу, Господу світів, у Якого немає співтоваришів. І виходячи з цього, той, хто приніс жертву комусь, окрім Аллага, той долучив до Аллага співтоваришів, так само, якби він молився комусь, окрім Аллага. Оскільки Аллаг, Преславний Він, поставив молитву та жертвопринесення в один ряд і сповістив, що вони належать лише Аллагу Єдиному, у Якого немає співтоваришів.

Тож той, хто приніс жертву комусь іншому, крім Аллага — джинам, ангелам, померлим чи іншим, намагаючись цим наблизитися до них, подібний до того, хто здійснив молитву комусь іншому, крім Аллага. І в достовірному хадісі передається, що Пророк, мир йому і благословення Аллага, сказав:

«لَعَنَ اللهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللهِ».

«Аллаг прокляв того, хто приніс жертву не Аллагу». Також передав Імам Ахмад з хорошим існадом від Таріка ібн Шігаба, нехай буде задоволений ним Аллаг, що Пророк, мир йому і благословення Аллага, сказав:

«مرَّ رَجُلَانِ عَلَى قَومٍ لَهُم صَنَمٌ لَا يَجُوزُهُ أَحَدٌ حَتَّى يُقرِّبَ لَهُ شَيئًا، فَقَالُوا لِأَحَدِهِمَا: قَرِّبْ. قَالَ: لَيسَ عِندِي شَيءٌ أُقَرِّبُهُ، قَالُوا: قَرِّبْ وَلَوْ ذَبَابًا، فَقَرَّبَ ذُبَابًا، فَخَلُّوا سَبِيلَهُ، فَدَخَلَ النَّارَ، وَقَالُوا لِلآخَرِ: قَرِّبْ. قَالَ: مَا كُنْتُ لِأُقَرِّبَ لِأَحَدٍ شَيْئًا دُونَ اللهِ جَلَّ جَلَالُهُ، فَضَرَبُوا عُنُقَه، فَدَخَلَ الجَنَّةَ».

«Двоє чоловіків проходили повз народ, у якого був ідол. Ніхто не міг пройти повз, не принісши йому щось у жертву. Вони сказали одному з них: «Принеси жертву». Він відповів: «У мене немає нічого, що я міг би принести в жертву». Вони сказали: «Принеси в жертву хоча б муху». Той приніс у жертву муху, і вони відпустили його, але за це він потрапив у Пекло. Потім вони сказали іншому: «Принеси жертву». Він відповів: «Я ніколи не принесу нікому нічого в жертву, окрім Аллага, Велична Слава Його!» Тоді вони відрубали йому голову, але за це він потрапив до Раю».

Якщо той, хто наблизився до ідола, пожертвувавши мухою, вважається багатобожником, який заслуговує на Пекло, то

що ж казати про того, хто звертається з благаннями до джинів, ангелів і святих, шукає в них порятунку, дає їм обітниці та наближається до них шляхом жертвоприношень, сподіваючись таким чином зберегти своє майно, зцілити хворого або вберегти свою худобу та посіви? І що казати про того, хто робить це зі страху перед злом джинів чи чогось подібного?! Безсумнівно, той, хто чинить таке й подібне, є ще більшим багатобожником і більше заслуговує на Пекло, ніж той чоловік, який пожертвував ідолу муху.

Також про це свідчать слова Аллага Всевишнього:

﴿إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ فَٱعۡبُدِ ٱللَّهَ مُخۡلِصٗا لَّهُ ٱلدِّينَ ۝٢ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلۡخَالِصُۚ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ فِي مَا هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ كَٰذِبٞ كَفَّارٞ ۝٣﴾

﴿Воістину, Ми зіслали тобі Писання з істиною, тож поклоняйся тільки одному Аллагу, присвячуючи виключно Йому усю свою віру! (2)

Чи не Аллагу належить щира релігія? А ті, які беруть собі помічників замість Нього, [кажуть]: «Ми поклоняємося їм лише для того, щоб вони наблизили нас до Аллага!» Воістину, Аллаг розсудить між ними в тому, про що вони сперечалися! Воістину, Аллаг не веде прямим шляхом тих, які брешуть, які не вірують! (3)﴾

[Сура Аз-Зумар (Натовпи): 2-3]. Також Всевишній Аллаг сказав:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴿١٨﴾﴾

﴿Вони поклоняються замість Аллага тому, що не завдає їм ані шкоди, ані користі, і кажуть: «Це — наші заступники перед Аллагом». Скажи: «Невже ви повідомляєте Аллага про те, чого Він не знає ні на небесах, ні на землі?» Пречистий Він і Всевишній від того, що Йому приписують!﴾ [Сура Юнус (Іона): 18].

Тож Аллаг, Пречистий Він, сповістив у цих двох аятах, що багатобожники обрали собі замість Нього покровителів серед творінь, поклоняючись їм поряд із Ним, перед ними через страх надію, жертвопринесення, обітниці, благання та інші акти поклоніння, стверджуючи, ніби ці покровителі наближають тих, хто їм поклоняється, до Аллага і заступаються за них перед Ним. Проте Аллаг спростував їхні твердження, роз'яснив їхню хибність, назвав їх брехунами, невіруючими та багатобожниками, проголосив Себе пречистим від їхнього багатобожжя і сказав:

﴿...سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

﴿Пречистий Він і Возвеличений понад те, що вони приписують Йому у співтовариші!﴾ [Сура Ан-Нахль (Бджоли): 1]. З цього стає зрозуміло, що той, хто обрав собі ангела, пророка, джина, дерево чи камінь, звертається до них із благаннями поряд з Аллагом, благає їх про допомогу та наближається до них через обітниці й жертвоприношення, сподіваючись на їхнє заступництво перед Аллагом і наближення до Нього, або сподіваючись на зцілення хворого, збереження майна, забезпечення безпеки чи щось подібне, — той впав у це велике багатобожжя і тяжке лихо, про яке Аллаг сказав:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا﴿٤٨﴾﴾

﴿Воістину, Аллаг не пробачає багатобожжя, коли Йому прирівнюють рівних, але пробачає те, що менше цього, кому забажає!﴾ [Сура Ан-Ніса (Жінки): 48], Також Всевишній Аллаг сказав:

﴿...إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾

﴿Воістину, хто надає Аллагу співтоваришів, тому Аллаг заборонив Рай, а його притулком буде Пекло. І немає для несправедливих жодних

помічників.﴾ [Сура Аль-Ма’іда (Трапеза): 72].

А заступництво в Судний день буде надано лише тим, хто щиро дотримувався єдинобожжя, а не багатобожникам, як сказав Пророк, мир йому і благословення Аллага, коли його запитали: «О Посланцю Аллага! Хто з людей буде найщасливішим, отримавши твоє заступництво?» Він відповів:

«مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ خَالِصًا مِنْ قَلْبِهِ».

«Той, хто то скаже: “Немає божества, гідного поклоніння, окрім Аллага” — щиро, від серця». Пророк, мир йому та благословення Аллага, сказав:

«لِكُلِّ نَبِيٍّ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ، فَتَعَجَّلَ كُلُّ نَبِيٍ دَعْوَتَهُ، وَإِنِّي اخْتَبَأْتُ دَعْوَتِي شَفَاعَةً لِأُمَّتِي يَومَ القِيَامَةِ، فَهِيَ نَائِلَةٌ إِنْ شَاءَ اللهِ مَن مَاتَ مِنْ أُمَّتِي لَا يُشْرِكُ بِاللهِ شَيْئًا».

«У кожного пророка є благання, на яке буде дана відповідь, і кожен пророк поспішив звернутися зі своїм благанням. Я ж приберіг своє благання про заступництво за свою громаду в День Воскресіння, і, з волі Аллага, його отримає кожен із моєї громади, хто помре, не долучаючи до Аллага нікого у співтоваришi».

І минулі багатобожники вірували в те, що Аллаг — їхній Господь, Творець і Той, Хто дарує прожиток, проте вони покладалися на пророків, праведників, ангелів, дерев, кам'яних істуканів

та подібного до цього, сподіваючись на їхнє заступництво перед Аллагом і наближення до Нього, як уже згадувалося в аятах.

Проте, Аллаг не виправдав їх за їх наміри, навпаки, Він засудив їх у Своїй величній Книзі і назвав їх невіруючими та багатобожниками. Він спростував їхні твердження про те, що ці божества заступаються за них і наближають їх до Аллага. Посланець Аллага, мир йому і благословення Аллага, також не виправдав їх, і навіть боровся з ними через це багатобожжя, допоки вони не присвятили своє поклоніння лише одному Аллагу, діючи згідно з Його словами:

﴿وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ...﴾

﴿І боріться з ними доти, доки не зникне фітна, і доки релігія не стане цілковито належати Аллагу...﴾ [Сура Аль-Бакара (Корова): 193]. І сказав посланець Аллага, мир йому і благословення Аллага:

«أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ، وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ، فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُم وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّ الإِسْلَامِ، وَحِسَابُهُم عَلَى اللهِ».

«Мені було наказано боротися з людьми, доки вони не засвідчать, що немає істинного бога, крім Аллага, і що Мухаммад — Посланець

Аллага, і доки вони не виконуватимуть молитву та не виплачуватимуть закят. Якщо ж вони зроблять це, то їхня кров і їхнє майно стануть недоторканними для мене, окрім як за правом Ісламу, а їхній розрахунок — у Аллага Всевишнього». І значення слів його, мир йому і благословення Аллага:

«حَتَّى يَشْهَدُوا أَن لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ»

«доки вони не засвідчать, що немає істинного бога, крім Аллага» — поки вони не стануть присвячувати поклоніння виключно Аллагу, і нікому іншому, окрім Нього.

Також багатобожники боялися джинів і шукали у них захисту, тож Аллаг Всевишній зіслав щодо цього Своє слово:

﴿وَأَنَّهُۥ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ ٱلْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ ٱلْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۝٦﴾

﴿Чоловіки з-поміж людей зверталися за захистом до чоловіків з-поміж джинів, але вони тільки збільшували страху людям у відповідь﴾ [Сура Аль-Джінн (Джини): 6]. Сказали тлумачі Корану щодо значення цього благородного аята: «Значення Його слів:

﴿...فَزَادُوهُمْ رَهَقًا﴾

﴿...але вони тільки збільшували страху людям у відповідь﴾, — тобто: збільшували жахів та страху. Адже джини звеличуються у власних

очах і стають гордовитими, коли бачать, що люди шукають у них захисту, і тоді вони ще більше починають залякувати їх та наводити на них жах, щоб ті ще сильніше поклонялися їм і шукали в них захисту замість Аллага.

А натомість Всевишній Аллаг дарував мусульманам можливість звертатися за захистом до Нього та до Його довершених слів, і зіслав щодо цього слова Свої, Велична Слава Його:

﴿وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴿٢٠٠﴾﴾

﴿А якщо торкнуться тебе якісь злі підбурювання від шайтана, то звернися за захистом до Аллага, – адже, воістину, Він – Всечуючий, Всезнаючий!﴾ [Сура Аль-А'раф (Огорожі): 200]. А в іншому місці Всевишній говорить:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴿١﴾﴾

﴿Скажи: «Звертаюся за захистом до Господа світанку...﴾ І достовірно передано, що пророк Мухаммад, мир йому і благословення Аллага, сказав:

«مَنْ نَزَلَ مَنْزِلًا فَقَالَ: (أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ)؛ لَم يَضُرَّهُ شَيءٌ حَتَّى يَرْتَحِلَ مِنْ مَنْزِلِهِ ذَلِكَ».

«Хто зупиниться десь і скаже: "Вдаюсь до захисту в досконалих словах Аллага від зла

того, що Він створив (А‘узу бі-каліматі-Ллягі-т-тамматі мін шаррі ма халяк)”, того не спіткає ніяка шкода, поки він не покине це місце».

І стає зрозуміло із наведених вище аятів та хадісів тому, хто прагне спасіння, бажає зберегти свою релігію та вберегтися від багатобожжя, як малого, так і великого, що покладання надій на померлих, ангелів, джинів та інших створінь, а також звернення до них із мольбами, та звернення за захистом тощо — це діяння багатобожників часів доісламського невігластва (джагілії) та один із найогидніших видів багатобожжя перед Аллагом, Пречистий Він. Тому обов’язком є полишити це, остерігатися цього, закликати інших залишати це та засуджувати кожного, хто це робить.

Що ж до тих, хто відомий цим ідолопоклонством, то не дозволяється укладати з ними шлюб, вживати в їжу зарізане ними м’ясо, здійснювати над ними поховальну молитву або здійснювати молитву позаду них як за імамом, доки вони відкрито не оголосять про своє каяття перед Аллагом, Пречистий Він, за скоєне і не присвятять мольбу та поклоніння виключно Аллагу Єдиному. Адже мольба (дуа) — це і є поклоніння, та його суть, як сказав Пророк, мир йому і благословення Аллага:

«الدُّعَاءُ هُوَ العِبَادَةُ».

«Мольба (дуа) — це поклоніння» Також передається від нього, мир йому і благословення Аллага, в іншій формі, що він сказав:

«الدُّعَاءُ مُخُّ العِبَادَةِ».

«Мольба — це суть поклоніння». А щодо одруження з багатобожниками, то Аллаг сказав:

﴿وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّى يُؤْمِنَّ وَلَأَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّى يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ﴿٢٢١﴾﴾

﴿І не одружуйтеся з багатобожницями, доки вони не увірують. І віруюча невільниця краща за багатобожницю, навіть якщо та подобається вам. І не видавайте [жінок] заміж за багатобожників, доки вони не увірують. І віруючий невільник кращий за багатобожника, навіть якщо той подобається вам. Вони кличуть до Пекла, а Аллаг кличе до Раю та прощення — зі Свого дозволу. І Він роз'яснює Свої знамення людям, щоб вони згадували.﴾

[Сура Аль-Бакара (Корова): 221].

Тож Аллаг заборонив мусульманам одружуватися на багатобожницях, які

поклоняються ідолам, джинам, ангелам тощо — доки вони не увірують, не почнуть щиро поклонятися лише одному Аллагу, і поки не визнають істинним Посланця, мир йому і благословення Аллага, і те, з чим він прийшов, та не підуть його шляхом. І також Він заборонив видавати мусульманок заміж за багатобожників, доки вони не увірують, та не почнуть щиро поклонятися лише одному Аллагу, і поки не визнають істинним Посланця, мир йому і благословення Аллага, та не підуть за ним.

І повідомив Всевишній, що віруюча рабиня краща за вільну багатобожницю, навіть якщо вона вражає своєю красою та красномовністю того, хто на неї дивиться і слухає її. Так само і віруючий раб кращий за вільного багатобожника, навіть якщо він вражає того, хто його слухає і дивиться на нього, своєю красою, красномовністю, сміливістю та іншим. Потім Всевишній роз'яснив причини такої переваги у Своїх словах:

﴿...أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ...﴾

﴿Вони кличуть до Пекла...﴾

[Сура Аль-Бакара (Корова): 221]. Мається на увазі багатобожників і багатобожниць. Адже вони своїми словами, вчинками, способом

життя та мораллю закликають до Пекла. А віруючі чоловіки та жінки своєю мораллю, вчинками та способом життя закликають до Раю. Тож хіба можуть бути рівними одні та інші?!

А щодо молитви за багатобожників, то Аллаг Всевишній сказав про лицемірів:

﴿وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰٓ أَحَدٍ مِّنْهُم مَّاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَىٰ قَبْرِهِۦٓ ۖ إِنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿٨٤﴾﴾

﴿І ніколи не молись за жодного з них, коли він помре, і не стій над його могилою, щоб ховати його! Адже вони стали невіруючими в Аллага і Його посланця і померли, будучи непокірними!﴾

[Сура Ат-Тауба (Каяття): 84]. Отже, Всевишній і Всеславний роз'яснив у цьому священному аяті, що за лицеміра й невіруючого не здійснюється поховальна молитва через їхню зневіру в Аллага та Його Посланця. Так само не моляться позаду них і не призначають їх імамами для мусульман через їхню зневіру й ненадійність, через велику ворожнечу між ними та мусульманами, а також тому, що вони не належать до людей молитви й поклоніння. Адже зневіра та багатобожжя зводять нанівець винагороду за усі добрі справи. Просимо в Аллага захисту від цього.

А щодо вживання в їжу м’яса тварин, зарізаних багатобожниками, то Аллаг, Преславний і Всевишній, сказав, роз’яснюючи заборону на мертвечину та на тварин, забитих багатобожниками:

﴿وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ﴿١٢١﴾﴾

﴿І не їжте з того, над чим, під час заклання, не було згадано ім'я Аллага, —воістину, це очевидна непокора Аллагу! І воістину, шайтани нашіптують своїм прибічникам, щоб вони сперечалися з вами відносно цього м'яса, а якщо ви підкоритеся їм у дозволі мертвечини, то воістину, тоді ви однозначно станете багатобожниками!﴾

[Сура Аль-Ан'ам (Худоба): 121]. Тож Аллаг Всевишній заборонив мусульманам вживати мертвечину та тварину, зарізану багатобожником, бо вона нечиста, і тому зарізана ним тварина прирівнюється до мертвечини, навіть якщо він і згадав над нею ім'я Аллага. Оскільки будь-яке поклоніння, в тому числі промовляння імені Аллага від багатобожника є марними та не має сили, допоки він щиро не покається перед Аллагом і не повернеться до єдинобожжя.

І Всевишній Аллаг дозволив їжу людей

Писання, сказавши:

﴿...وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ...﴾

﴿І їжа тих, кому даровано Писання, дозволяється вам, і ваша їжа — дозволяється їм.﴾ [Сура Аль-Ма'іда (Трапеза): 5]. Оскільки вони відносять себе до релігії, яка зійшла до них з небес, та стверджують, що є послідовниками Муси та Іси, хоч це й не так. Адже Аллаг скасував їхню релігію та зробив її недійсною, відправивши Мухаммада, мир йому і благословення Аллага, до всіх людей загалом. Але Всевишній Аллаг, дозволив нам їжу людей Писання та їхніх жінок через глибоку мудрість та особливі причини, які роз'яснили вчені. І не дозволив цього від багатобожників, які поклоняються ідолам, померлим пророкам, праведникам та іншим, — адже їхня релігія не має під собою жодної основи чи навіть подоби істини, навпаки, в самій своїй основі, тому зарізане ними тварина прирівнюється до мертвої мертвечини, і вживати це в їжу заборонено.

Що ж до слів людини, звернених до співрозмовника: «нехай вразить тебе джин», «нехай тебе забере джин», «нехай унесе тебе шайтан» і тому подібного, то це належить до категорії лайки та образ, і це не дозволено між

мусульманами, як і всі інші види лайки та лихослів'я, проте це не вважається багатобожжям, за винятком того випадку, коли мовець переконаний, що джини розпоряджаються людьми без дозволу та волі Аллага.

Тож кожен, хто має таке переконання щодо джинів чи інших створінь, стає невіруючим у Аллага через це хибне переконання. Адже Аллаг, Пречистий Він, є Володарем і Владикою абсолютно усього, Він — Всемогутній, і лише Він є Тим, Хто дозволяє статися добру чи злу, і ніщо не відбувається інакше як з Його дозволу, волі та згідно з Його передвизначенням, як сказав Величний і Славний, наказуючи Своєму пророку, мир йому і благословення Аллага, повідомити людям про цей великий принцип:

﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴿١٨٨﴾﴾

﴿Скажи: «Я не можу, навіть самому собі принести користь, як і не можу відхилити від себе зло, тільки якщо це забажає для мене Аллаг. І якби я знав потаємне, то я неодмінно примножив би собі добра, а зло не торкнулося б мене. Але я – лише застерігач, який попереджає про покарання Аллага за зневіру та непокору, і добрий вісник, який радує Раєм віруючих

людей!»﴾

[Сура Аль-А'раф (Загорожі): 188].

Якщо вже найкращий та найдостойніший із творінь, мир йому і благословення Аллага, не володіє для себе ані користю, ані шкодою, окрім того, що побажає Аллаг, то що ж казати про інших?! І є досить багато аятів, які розкривають цю суть.

Що ж до звернення до провісників, віщунів, чаклунів, астрологів та їхніх подібних, та їм подібних, хто зазіхає на володінням потаємними знаннями про долі людей, то це засуджуваний і заборонений вчинок. А вірити їм — це ще гірший і більш засуджуваний вчинок, і це — один із проявів зневіри (куфр), адже посланець Аллага, мир йому і благословення Аллага, сказав:

«مَنْ أَتَى عَرَّافًا فَسَأَلَهُ عَنْ شَيءٍ؛ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ يَومًا».

«Хто звернеться до віщуна і запитає його про щось, у того не буде прийнята молитва протягом сорока ночей». Хадіс навів Муслім у своєму «Сахіху». Також у цьому збірнику «Сахіх» наводиться хадіс від Му'авії ібн аль-Хакама ас-Сулямі, нехай буде задоволений ним Аллаг:

«أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَنْ إِتْيَانِ الكُهَّانِ وَسُؤَالِهِم».

«Пророк, мир йому і благословення Аллага,

заборонив звертатися до провісників і ставити їм запитання».

Також у збірках «Сунан» наводиться, що Пророк, мир йому і благословення Аллага, сказав:

«مَنْ أَتَى كَاهِنًا، فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ؛ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ ﷺ».

«Хто звернеться до віщуна і повірить тому, що він говорить, той не увірував у те, що було зіслано Мухаммаду, мир йому і благословення Аллага». І таких хадісів багато. Тож мусульмани зобов'язані остерігатися звернень до віщунів, провісників та інших шарлатанів, які намагаються розповідати про потаємне й вводять мусульман в оману, незалежно від того, чи робиться це під виглядом медицини, чи під будь-яким іншим приводом, з огляду на вже згадану раніше заборону Пророка, мир йому і благословення Аллага, щодо цього та інші його застереження від подібного. До цього також належить те, що деякі люди, прикриваючись медициною, заявляють про знання потаємного. Коли такий «цілитель» понюхає чалму хворого чи хустку хворої, він каже: «Цей хворий (або ця хвора) зробив те і те» — тобто повідомляє про приховані речі, про які неможливо дізнатися з чалми хворого чи подібних предметів. Метою цього є лише введення простих людей в оману,

щоб вони сказали, ніби він знається на медицині, видах хвороб та їхніх причинах. Іноді він може дати їм якісь ліки, і може статися, що зцілення настане за волею Аллага, і тоді вони помилково вважатимуть, що це сталося завдяки його лікам.

Іноді хвороба може бути спричинена деякими джинами та шайтанами, які служать тому, хто видає себе за лікаря, і повідомляють йому про деякі приховані речі (ґайб), що їм відкриваються. Той, покладаючись на це, догоджає джинам і шайтанам тими видами поклоніння, які їм до вподоби, внаслідок чого ті залишають хворого й припиняють завдавати йому шкоди. Усе це відомо про джинів і шайтанів, а також про тих, хто вдається до них.

Тож обов'язком мусульман є остерігатися цього всього, закликати один одного залишати подібне, покладатися на Аллага, Пречистий Він, та довіряти Йому в усіх справах. І немає гріха у використанні шаріатських заклинань (рук'я), дозволених ліків та лікуванні у лікарів, які проводять огляд хворого та встановлюють його хворобу за допомогою матеріальних і розумних причин, адже достовірно передано від Пророка, мир йому і благословення Аллага, що він сказав:

«مَا أَنْزَلَ اللهُ دَاءً إِلَّا أَنْزَلَ لَهُ شِفَاءً، عَلِمَهُ مَنْ علِمه، وَجَهِلَهُ مَنْ جَهِلَهُ».

«Аллаг не зіслав жодної хвороби, крім як зіслав і ліки для неї. Знає їх той, кому це відомо, і не знає той, кому це невідомо». Також сказав Пророк, мир йому і благословення Аллага:

«لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ، فإِذَا أُصِيبَ دَوَاءُ الدَّاءَ بَرَأَ بِإِذْنِ اللهِ».

«Для кожної хвороби є ліки, і коли ліки відповідають хворобі, настає одужання з дозволу Аллага». Також сказав Пророк, мир йому і благословення Аллага:

«عِبَادَ اللهِ، تَدَاوَوا وَلَا تَدَاوَوا بِحَرَامٍ».

«О раби Аллага, лікуйтеся, але не лікуйтеся забороненим». І таких хадісів багато.

Тож просимо Аллага, Преславного і Всевишнього, щоб Він виправив стан усіх мусульман, зцілив їхні серця й тіла від усякого зла, об'єднав їх на правильному шляху та захистив нас і їх від згубних спокус і від покори шайтану та його поплічникам. Воістину, Він спроможний на все, і немає сили й могутності, окрім як у Аллага, Всевишнього, Великого.

Мир, благословення і благодать Аллага на Його раба і Посланця, нашого пророка Мухаммада, його родину та сподвижників.

***

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Четверте послання:

Релігійне положення щодо поклоніння за допомогою нововведених або багатобожних практик

Від Абдуль-Азіза ібн Абдуллага ібн База до шановного брата (.....), нехай Аллаг дарує йому всяке благо, Амінь.

Мир вам, милість Аллага та Його благословення

А тепер: я отримав вашого шановного листа — нехай Аллаг скеровує вас Своїм шляхом — у якому ви повідомляєте, що у вашому краї є люди, які дотримуються молитовних практик (вірдів), що не мають під собою жодного доказу від Аллага. Деякі з них є нововведеннями, а інші — проявами багатобожжя (ширку), і вони приписують це халіфу правовірних Алі ібн Абі Талібу, нехай буде задоволений ним Аллаг, та іншим.

Вони практикують ці свої дії на зібраннях або в мечетях після вечірньої молитви, стверджуючи, що це наближає їх до Аллага, і використовують такі вислови, як: «заради права Аллага», «о люди Аллага, допоможіть нам підтримкою Аллага» та «будьте нам

помічниками заради Аллага».

Також ще вони кажуть: «О, світочі, о, панове, відгукніться, о, ті, хто дарує нам допомогу! Заступіться перед Аллагом! Ось ваш раб стоїть, біля ваших дверей перебуває, боїться він своїх упущень. Врятуй нас, о, Посланцю Аллага! Бо нема мені до кого йти, крім вас, і від вас здобувається бажане. Ви — наближені до Аллага. Заради Хамзи, володаря мучеників, і заради того з вас, хто є для нас підмогою. Врятуй нас, о, Посланцю Аллага!» І подібно до їхніх слів: «О Аллаг, прослав хвалою того, кого Ти зробив причиною розкриття Твоїх величних таємниць та сяйвом Твого милосердного світла, і хто став представником Божественної Присутності та намісником таємниць Твоєї Сутності».

І також ваше бажання розібратися, що саме з цього є нововведенням (біда), а що є багатобожжям (ширк), а також ваше питання про те, чи є дійсною молитва позаду імама, якщо відомо, що він звертається з такими благаннями.

Відповідь: Уся хвала належить тільки одному Аллагу, мир і благословення останньому Пророку, його родині, сподвижникам і тим, хто слідував його шляхом до Судного дня.

А тепер: знай, нехай допоможе тобі Аллаг, що

Преславний Аллаг створив творіння і послав посланців, мир їм, щоб поклонялися лише Йому Одному, без жодних співтоваришів, і щоб вони зреклися поклоніння будь-чому іншому, окрім Нього Єдиного Як свідчить про це Сам Всевишній:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴿٥٦﴾﴾

﴿Я створив джинів та людей лише для того, щоб вони поклонялися Мені!﴾

[Сура Аз-Зарійят (Розсіюючі): 56].

А поклоніння — як було зазначено раніше — це покора Всевишньому та Його посланцю Мухаммаду, мир йому і благословення Аллага, яка полягає у виконанні того, що вони наказали, та залишенні того, що вони заборонили. Ця покора ґрунтується на вірі в Аллага та в Його посланця, щирості перед Аллагом у вчинках, і супроводжується цілковитою любов'ю до Аллага та досконалим благоговінням перед Ним Одним, Всевишнім. Як сказано у словах Всевишнього:

﴿وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾

﴿І встановив Господь твій, щоб ви – всі люди – не поклонялися нікому, окрім Нього одного...﴾ [Сура Аль-Ісра (Нічне перенесення): 23]. Тобто: Він наказав і заповів, щоб поклонялися лише Йому Єдиному. Також Всевишній сказав:

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝٢ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ۝٣ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝٤ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝٥﴾

﴿Вся хвала належить лише одному Аллагу – Господу світів (2)

Милостивому, Милуючому! (3)

Царю Судного Дня! (4)

Лише Тобі одному ми присвячуємо наше поклоніння, і лише на Твою допомогу ми покладаємось (5) [Сура аль-Фатіха (Відкриваюча Книгу): 2-5], Тож цими аятами Всевишній Аллаг роз'яснив, що Він — Той, Хто заслуговує на те, щоб лише Йому одному поклонялися, і щоб до Нього єдиного зверталися по допомогу. Всевишній Аллаг сказав:

﴿إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ فَٱعۡبُدِ ٱللَّهَ مُخۡلِصٗا لَّهُ ٱلدِّينَ ۝٢ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلۡخَالِصُ...﴾

﴿Воістину, Ми зіслали тобі Писання з істиною, тож поклоняйся тільки одному Аллагу, присвячуючи виключно Йому усю свою віру! (2)

А чи Аллагу може бути направлене щось, крім чистої релігії? (3)﴾ [Сура Аз-Зумар (Натовпи): 2-3]. Також Всевишній Аллаг сказав:

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۝١٤﴾

﴿Тож звертайтеся ж з мольбами до Аллага,

присвячуючи виключно Йому одному віру і поклоніння, навіть якщо це й ненависно невіруючим!﴾ [Сура Аль-Гафір (Прощаючий): 14]. Також Всевишній сказав:

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴿١٨﴾﴾

﴿Місця поклоніння належать тільки Аллагу, Тож не закликайте ні до кого окрім Аллага!﴾ [Сура Аль-Джинн (Джини): 18]. І аятів із таким змістом дуже багато, і всі вони вказують на обов'язковість поклоніння лише одному Аллагу.

Відомо, що мольба (дуа) в усіх його видах є поклонінням, тому жодній людині не дозволено звертатися з мольбами ні до кого, окрім свого Господа, і не слід шукати допомоги чи порятунку ні в кого, окрім як у Нього, діючи згідно з цими благородними аятами та тим, що відповідає їхньому змісту перед Аллагом. Але це правило не поширюється на повсякденні потреби та взаємодопомогу між живими людьми, коли один просить іншого про те, що той реально здатний виконати, адже така взаємодія не є поклонінням і не порушує принципів віри в Аллага. Навпаки, згідно з прямими текстами та одностайною думкою вчених, дозволено звертатися за допомогою до живої та спроможної людини у звичайних

справах, які тій під силу — наприклад просити її про допомогу, щоб відвернути шкоду від своєї дитини, слуги, собаки або чогось подібного. Так само, як людина може звертатися по допомогу до іншої людини — живої, присутньої та спроможної людини. І навіть коли та знаходиться далеко, але звернення відбувається за допомогою засобів зв'язку, таких як листування тощо, коли йдеться про звернення за порадою в будівництві дому, ремонті машини чи інших побутових питаннях. Сюди також належать випадки, коли людина у скрутну хвилину звертається по допомогу до своїх побратимів під час джигаду чи бойових дій, а також інші подібні ситуації. До цього ж належать і слова Аллага Всевишнього з розповіді про Мусу, мир йому:

﴿...فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ...﴾

﴿...той, хто був із числа його оборонників, попросив його допомогти йому проти того, хто був із числа його ворогів...﴾

[Сура Аль-Касас (Розповідь): 15].

А що стосується звернення за порятунком (істігаса) до померлих, джинів, ангелів, дерев чи каміння — то це є великим багатобожжям (ширк акбар), і це подібне до діянь перших багатобожників з їхніми божествами, такими як

аль-Узза, аль-Лят та іншими. Так само і звернення за порятунком чи допомогою до живих, в чию "святість" щиро вірять, у тих справах, на які здатний лише Аллаг — як-от зцілення хворих, наставляння сердець на істинний шлях, дарування Раю, порятунок від Пекла та подібне до цього.

Попередні аяти та подібні до них за змістом аяти й хадіси — усі вони вказують на обов'язковість спрямування сердець до Аллага в усіх справах та щирого поклоніння Йому Одному. Адже люди були створені саме для цього, і це було їм наказано, як уже зазначалося в попередніх аятах, і як сказав про це Пречистий Аллаг:

﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا...﴾

﴿Поклоняйтеся тільки Аллагу і не долучайте нічого Йому в співтовариші...﴾ [Сура Ан-Ніса (Жінки): 36]. В іншому аяті Всевишній Аллаг говорить:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ...﴾

﴿Хоча їм було наказано лише поклонятися Аллагу, служачи йому щиро, як єдинобожники...﴾ [Сура аль-Байїна (Ясний доказ): 5]. А в хадісі Му‘аза, нехай буде задоволений ним Аллаг, пророк Мухаммад, мир йому і благословення Аллага, сказав:

«حَقُّ اللهِ عَلَى العِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا».

«Право Аллага на Його рабів полягає в тому, щоб вони поклонялися Йому одному, і не поклонялися нічому замість Нього». [Навів Аль-Бухарі (2697); Муслім (1718)] І його слова, мир йому і благословення Аллага, в хадісі, переданому Ібн Мас'удом, нехай буде задоволений ним Аллаг:

«مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو لِلَّهِ نِدًّا؛ دَخَلَ النَّارَ».

«Хто помре, взиваючи до когось, крім Аллага, і цим вважаючи його рівним Аллагу, той потрапить у Пекло». [Навів Аль-Бухарі]. У двох достовірних збірках, аль-Бухарі та Мусліма, передається від Ібн Аббаса, нехай буде задоволений ним Аллаг, що пророк Мухаммад, мир йому і благословення Аллага, коли відправляв Муаза до Ємену, сказав йому:

«إِنَّكَ تَأْتِي قَومًا أَهْلَ كِتَابٍ، فَلْيَكُنْ أَوَّلَ مَا تَدْعُوهُم إِلَيهِ شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ».

«Ти прийдеш до людей Писання, тож нехай першим, до чого ти їх закличеш, буде свідчення про те, що немає божества гідного поклоніння, окрім Аллага». А в іншій версії:

«اُدْعُهُمْ إِلَى شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَأَنِّي رَسُولُ اللهِ».

«Закликай їх до свідчення про те, що немає

божества, гідного поклоніння, окрім Аллага, і про те, що я — Посланець Аллага». В іншій версії хадісу у аль-Бухарі сказано:

«فَلْيَكُنْ أَوَّلَ مَا تَدْعُوهُم إِلَى أَنْ يُوَحِّدُوا اللهَ».

«Нехай же першим, до чого ви їх закликатимете, буде єдинобожжя». У «Сахіх» Мусліма від Таріка ібн Аш'яма аль-Ашджяї, нехай буде задоволений ним Аллаг, передається, що пророк Мухаммад, мир йому і благословення Аллаг, сказав:

«مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِن دُونِ اللهِ؛ حَرُمَ مَالُهُ وَدَمُهُ، وَحِسَابُهُ عَلَى اللهِ جَلَّ جَلَالُهُ».

«Майно і життя того, хто скаже: "Немає ніякого істинного бога, крім Аллага", і відречеться від усього, чому поклоняються замість Аллага, — стають недоторканими, а його розрахунок буде у Аллага». І таких хадісів багато.

Це єдинобожжя є основою Ісламу, фундаментом віровчення, найголовнішою справою та найважливішим обов'язком. У ньому полягає мудрість створення людей і джинів, а також мудрість послання всіх посланців, мир їм і благословення, про що свідчать згадані раніше аяти. Серед них — слова Всевишнього:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴿٥٦﴾﴾

﴿Я створив джинів та людей лише для того, щоб вони поклонялися Мені!﴾ [Сура Аз-Зарійят (Розсіюючі): 56]. Ще одним із доказів цього також є слова Всевишнього Аллага:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

﴿І вже Ми відправляли до кожного народу посланця, щоб він сказав їм: «Поклоняйтеся тільки одному Аллагу, і стороніться лжебога!»﴾ [Сура Ан-Нахль (Бджоли): 36]. І також слова Його, Пречистого і Всевишнього:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴿٢٥﴾﴾

﴿О Мухаммаде, кожному посланцеві, якого Ми відправляли до тебе, Ми давали одкровення лише з єдиним наказом: «Немає божества, гідного поклоніння, крім Мене, тож служіть і поклоняйтеся виключно Мені!»﴾ [Сура Ан-Анбія (Пророки): 25]. І сказав Аллаг, слава Йому, про пророків Нуха, Гуда, Саліха та Шуейба, мир їм, що вони сказали своїм народам:

﴿...اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ...﴾

﴿«Поклоняйтеся тільки одному Аллагу, адже немає для вас іншого бога, крім Нього!»﴾

[Сура Аль-А’раф (Загорожі): 59]. Таким є заклик усіх посланців, як на це вказують два

попередні аяти. Навіть вороги посланців визнавали, що ті наказували їм поклонятися лише Аллагу та відкинути божества, яким поклонялися замість Нього. Про це сказав Всевишній в історії про народ адитів, що вони відповіли пророку Гуду, мир йому:

﴿...أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا...﴾

﴿«А не для того ти прийшов, щоб ми поклонялися тільки одному Аллагу і зріклися тих ідолів, яким поклонялися наші батьки...?»﴾ [Сура Аль-А'раф (Загорожі): 70]. Сказав Аллаг, Преславний і Всевишній, про курайшитів, коли наш пророк Мухаммад, мир йому і благословення Аллага, закликав їх присвячувати поклоніння виключно Аллагу і залишити те, чому вони поклонялися замість Нього — ангелів, праведників, ідолів, дерева та інше:

﴿أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ۝٥﴾

﴿«Невже він перетворив богів на одного Бога? Воістину, це — однозначно, дивовижна річ!»﴾ [Сура Сад: 5]. І сказав Аллаг Пречистий і Всевишній про них:

﴿إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ۝٣٥ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوٓا۟ ءَالِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ ۝٣٦﴾

﴿Воістину, коли їм говорили: «Немає

божества, гідного поклоніння, крім Аллага!», вони горделиво звеличувалися, (35)

й казали вони: «Невже ми й справді покинемо наших богів заради якогось одержимого поета?»﴾ (36) [Сура Ас-Саффат (Вишукувані в ряди): 35-36].

І аятів із таким змістом є дуже багато.

І з тих аятів та хадісів, які ми згадали, тобі має стати зрозуміло, нехай Аллаг дарує мені й тобі розуміння релігії та усвідомити право Господа світів, що ці благання та види звернень по допомогу, які ти описав у своєму запитанні, є видами великого багатобожжя, адже вони є поклонінням комусь, окрім Аллага та проханням у померлих та відсутніх про речі, на які не здатний ніхто, крім Нього одного. І це є огиднішим за багатобожжя минулих поколінь багатобожників, які вдавалися до ширку лише в періоди благополуччя.

А у часи скрути вони щиро поклоняються Аллагу, бо знали, що тільки Він, Всевишній, здатний врятувати їх від біди. Як сказав Всевишній Аллаг у Своїй ясній Книзі про тих багатобожників:

﴿فَإِذَا رَكِبُواْ فِي ٱلۡفُلۡكِ دَعَوُاْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمۡ إِلَى ٱلۡبَرِّ إِذَا هُمۡ يُشۡرِكُونَ ٦٥﴾

﴿І коли вони пливуть на судні, то

звертаються з благанням до Аллага від страху потонути штормі, щиро проявляючи перед Ним віру. А після того, як Аллаг рятує їх, даруючи благополучне повернення на сушу, вони знову починають додавати Йому співтоваришів.﴾ [Сура Аль-Анкабут (Павук): 65]. І сказав Аллаг Пречистий і Всевишній, звертаючись до них в іншому аяті:

﴿وَإِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فِى ٱلْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلَّآ إِيَّاهُ ۖ فَلَمَّا نَجَّىٰكُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ ۚ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾﴾

﴿А якщо в морі вас спіткає лихо, то зникають з ваших думок всі ті, до кого ви закликали окрім Нього. А після того, як Він врятує вас і виводить на сушу – ви відвертаєтеся. Воістину, людина невдячна!﴾ [Сура Аль-Ісра (Нічна подорож): 67].

Якщо хтось із цих пізніших багатобожників скаже: «Ми не маємо на увазі, що ті, до кого ми звертаємося самі по собі приносять користь, чи самі по собі зцілюють наших хворих, або самі по собі приносять нам користь, або самі по собі завдають нам шкоди, але ми прагнемо лише їхнього заступництва перед Всевишнім Аллагом у цьому»?

Але відповідь на це буде такою ж: саме в цьому полягала мета і прагнення колишніх невіруючих. Вони не вважали, що їхні божества щось створюють, наділяють уділом, приносять

користь чи завдають шкоди самі по собі — адже це спростовується тим, що Аллаг згадав про них у Корані. Натомість вони прагнули їхнього заступництва та високого положення, щоб ті наблизили їх до Аллага, як сказав Всевишній Аллаг:

﴿وَيَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمۡ وَلَا يَنفَعُهُمۡ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ...﴾

﴿І поклоняються вони замість Аллага тим хибним божествам, які нічим не нашкодять їм, як і не принесуть їм ніякої користі, і кажуть: «Це – наші заступники перед Аллагом»﴾ [Сура Юнус (Іона): 18]. І Всевишній Аллаг відповів їм на це так:

﴿...قُلۡ أَتُنَبِّـُٔونَ ٱللَّهَ بِمَا لَا يَعۡلَمُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ﴾

Вони поклоняються замість Аллага тому, що не приносить їм ні шкоди, ні користі. І говорять: «Це — заступники наші перед Аллагом!» Скажи: «Невже ви можете розповісти Аллагу про щось таке на небесах і на землі, чого Він не знає?» Пречистий від того Він, що Йому додають! [Сура Юнус (Іона): 18]. Преславний Аллаг дав зрозуміти, що Він не знає ні на небесах, ні на землі жодного заступника перед Ним, якого прагнуть багатобожники. А те, про існування

чого не знає Аллаг, не існує взагалі, адже від Нього, Пречистого, нічого не приховано.

І Всевишній Аллаг сказав також:

﴿تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ۝١ إِنَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ فَٱعْبُدِ ٱللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ ٱلدِّينَ ۝٢ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلْخَالِصُ ۚ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِى مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى مَنْ هُوَ كَٰذِبٌ كَفَّارٌ ۝٣﴾

﴿Писання, зіслане від Аллага, Всемогутнього, Мудрого! (1)

Воістину, Ми зіслали тобі Писання з істиною, тож поклоняйся тільки одному Аллагу, присвячуючи виключно Йому усю свою віру! (2)

А чи Аллагу може бути направлене щось, крім чистої релігії? А ті, які взяли собі божества окрім Нього, кажуть: «Ми поклоняємося їм лише для того, щоб вони наблизили нас до Аллага якнайближче». Воістину, Аллаг розсудить між віруючими і невіруючими у День Суду щодо того, в чому вони розходяться! Воістину, Аллаг не веде істинним шляхом того, хто бреше, зводячи на Аллага наклеп, і є невірним. (3)﴾ [Сура Аз-Зумар (Натовпи): 1-3].

І значення слова «релігія» (дін) тут — це поклоніння, а саме: покора Аллагу та покора Його посланцю, мир йому і благословення Аллага, як уже згадувалося раніше. І сюди також

входить: благання (ду‘а) та звернення по допомогу (істігаса), страх (хауф) та надія (раджа`), жертвоприношення (забх) та обітниця (назр), і так само сюди входить: молитва (салят) та піст (саум), а також усе інше, що наказали Аллаг та Його Посланець.

Преславний Аллаг роз'яснив, що поклоніння належить лише Йому одному, і що люди зобов'язані щиро поклонятися лише Йому одному, Преславному і Всевишньому, адже Його наказ Пророку, мир йому і благословення Аллага, про щире поклоніння Йому, є наказом для всієї цієї громади.

А потім Аллаг Всемогутній і Великий роз'яснив про невіруючих і сказав:

﴿...وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ...﴾

﴿А ті, які взяли собі божества окрім Нього, кажуть: «Ми поклоняємося їм лише для того, щоб вони наблизили нас до Аллага якнайближче»﴾ [Сура Аз-Зумар (Натовпи): 3]. Всевишній Аллаг відповів їм на це твердження так:

﴿...إِنَّ ٱللَّهَ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ فِي مَا هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ كَٰذِبٞ كَفَّارٞ﴾

﴿Воістину, Аллаг розсудить між віруючими єдинобожниками і невіруючими

багатобожниками у День Суду щодо того, в чому вони розходяться! Воістину, Аллаг не веде істинним шляхом того, хто бреше, зводячи на Аллага наклеп, і є невірним, відкидаючи Його знамення та докази!﴾

[Сура Аз-Зумар (Натовпи): 3].

Преславний Аллаг повідомив у цьому благородному аяті, що невіруючі поклонялися наближеним до Аллага (аулія) замість Нього лише для того, щоб ті якомога ближче наблизили їх до Аллага. І в цьому полягає мета невіруючих — як у давнину, так і сьогодні. Аллаг спростував це Своїми словами:

﴿...إِنَّ ٱللَّهَ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ فِي مَا هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ كَٰذِبٞ كَفَّارٞ﴾

﴾Воістину, Аллаг розсудить між віруючими і багатобожниками у День Суду щодо того, в чому вони розходяться! Воістину, Аллаг не веде істинним шляхом того, хто бреше, зводячи на Аллага наклеп, і є невірним, відкидаючи Його знамення та докази!﴿

[Сура Аз-Зумар (Натовпи): 3].

Тож Преславний Аллаг роз'яснив брехливість їхніх тверджень про те, що їхні божества наближають їх до Аллага, а також суть їх зневіри, яка виявилася у спрямуванні актів поклоніння цим божествам. Завдяки цьому

кожен, хто має бодай найменшу здатність розрізняти, розуміє, що зневіра давніх багатобожників полягало саме в тому, що вони робили пророків, праведників, дерева, каміння та інші творіння посередниками між собою та Аллагом.

Та в їхньому переконанні, що ці заступники задовольняють їхні потреби без дозволу та вдоволення Аллага, Преславного і Всевишнього, подібно до того, як міністри заступаються перед королями. Таким чином вони порівняли Його — Велична Слава Його —, з королями та правителями.

Вони намагалися виправдатися, порівнюючи Аллага з земними правителями: мовляв, як для доступу до царя потрібні посередники у вигляді міністрів, так і для звернення до Аллага необхідна допомога пророків чи праведників. Проте таке порівняння є докорінно хибним, оскільки Аллаг не має рівних Собі і Його неможливо уподібнювати до сотворінь. Заступництво перед Ним не відбувається через зв'язки, а лише за Його власною волею та для тих, хто сповідує єдинобожжя (таухід). Аллаг володіє абсолютним знанням і могутністю, Він є Наймилостивішим і ні від кого не залежить, на відміну від людських правителів, адже Він має

повну владу над Своїми рабами і чинить так, як забажає.

На противагу земним царям та правителям, які обмежені у своїх можливостях і не можуть знати чи встигати за всім, вони вимушені покладатися на допомогу міністрів, оточення та війська у тих справах, що їм не під силу. Такі правителі також залежать від того, щоб наближені особи повідомляли їм про потреби підданих, про які ті самі не здогадуються, і потребують посередників, які б спонукали їх до прояву милості чи схиляли до прихильності, тоді як Аллаг є Всезнаючим і Самодостатнім.

Що ж до Господа, Могутнього та Величного, то Він, Пречистий, не має потреби ні в кому та ні в чому зі Своїх творінь, і Він більш Милостивий до них, ніж їхні власні матері. Разом з цим, Він — Справедливий Суддя, який розставляє все по своїх місцях згідно зі Своєю мудрістю, знанням та могутністю, тому не дозволено жодним чином порівнювати Його з будь-якими твореннями.

І тому Пречистий Аллаг роз'яснив у Своїй Книзі той факт, що багатобожники визнавали Його Творцем, і Тим, Хто дарує прожиток, Розпорядником усього, і що саме Він відповідає тому, хто потрапив у скруту, усуває зло, дарує життя та посилає смерть, а також визнавали

інші дії Пречистого Аллага.

І справді, суперечка між багатобожниками та посланцями полягала саме в питанні щирого поклоніння, яке має бути направлене лише Аллагу Одному, як сказав про це Той, Чия Величність понад усе:

﴿وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ...﴾

﴿А якщо ти запитаєш їх (багатобожників), хто створив їх, то вони неодмінно скажуть: «Аллаг».﴾ [Сура Аз-Зухруф (Прикраси): 87].

І також Всевишній сказав:

﴿قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَمَن يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُ ۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾﴾

﴿Скажи: «Хто наділяє вас їжею, посилаючи дощ з неба, та виводячи рослини із землі? Або хто розпоряджається слухом і зором, якими ви наділені? А хто виводить живе з неживого і виводить неживе з живого? Хто керує справами усього буття?». І скажуть вони у відповідь: «Аллаг!». Так скажи їм: «Хіба ви не будете остерігатися Його покарання?»﴾ [Сура Юнус (Іона): 31]. І аятів із таким змістом у Корані багато.

Раніше вже згадувалися аяти, що вказують на те, що суперечка між посланцями та їх

народами полягала саме в направлені поклоніння лише одному Аллагу, як про це сказав Всевишній:

﴿وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَ...﴾

﴿І вже Ми відправляли до кожного народу посланця, щоб він сказав їм: «Поклоняйтеся тільки одному Аллагу, і стороніться лжебога!»﴾ [Сура Ан-Нахль (Бджоли): 36]. А також інші аяти, що мають подібний зміст. І роз'яснив Аллаг у багатьох місцях Своєї Величної Книги суть заступництва, і сказав Всевишній:

﴿...مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦ...﴾

﴿Хто ж може заступиться за іншого перед Ним, без Його дозволу?﴾ [Сура Аль-Бакара (Корова): 255].

Всемогутній і Великий Аллаг також каже:

﴿وَكَم مِّن مَّلَكٖ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ لَا تُغۡنِي شَفَٰعَتُهُمۡ شَيۡـٔٗا إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ أَن يَأۡذَنَ ٱللَّهُ لِمَن يَشَآءُ وَيَرۡضَىٰٓ ٢٦﴾

﴿А скільки ангелів на небесах, заступництво яких ні від чого вас не позбавить, окрім, як після дозволу Аллах для тих, кому Він забажає його і ким Він задоволений!﴾

[Сура Ан-Наджм (Зоря): 26].

І, описуючи ангелів, Він сказав:

﴿...وَلَا يَشۡفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرۡتَضَىٰ وَهُم مِّنۡ خَشۡيَتِهِۦ مُشۡفِقُونَ﴾

﴿...і вони заступаються лише за того, ким Він задоволений; і вони трепечуть від страху перед Ним﴾ [Сура Аль-Анбія (Пророки): 28].

І повідомив Він, Велич Його понад усе, що Він не задоволений невірою (куфром) Своїх рабів, а задоволений лише їхньою вдячністю. А їхня вдячність полягає в дотриманні єдинобожжя (таухіду) та покорі Йому, про що Всевишній Аллаг сказав:

﴿إِن تَكۡفُرُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمۡۖ وَلَا يَرۡضَىٰ لِعِبَادِهِ ٱلۡكُفۡرَۖ وَإِن تَشۡكُرُواْ يَرۡضَهُ لَكُمۡ...﴾

﴿Якщо ви не увіруєте, то Аллаг не має в вас жодної потреби, але Він не схвалює невіру для Своїх рабів. А якщо ви будете вдячними, то Він буде задоволений цим для вас...﴾

[Сура Аз-Зумар (Натовпи): 7].

Передає аль-Бухарі у своєму «Сахіху» від Абу Гурайри, нехай буде задоволений ним Аллаг, що він сказав: «О посланцю Аллага! Хто з людей буде найщасливішим, отримавши твоє заступництво?» На що Пророк, мир йому і благословення Аллага, відповів:

«مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ خَالِصًا مِنْ قَلْبِهِ».

«Той, хто скаже: “Немає божества, гідного поклоніння, окрім Аллага” — щиро, від серця». Або він сказав:

«مِنْ نَفْسِهِ».

«...чи від душі».

Також у «Сахіху» передається від Анаса, нехай буде задоволений ним Аллаг, що Пророк, мир йому і благословення Аллага, сказав:

«لِكُلِّ نَبِيٍّ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ، فَتَعَجَّلَ كُلُّ نَبِيٍّ دَعْوَتَهُ، وَإِنِّي اخْتَبَأْتُ دَعْوَتِي شَفَاعَةً لِأُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَهِيَ نَائِلَةٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ مَنْ مَاتَ مِنْ أُمَّتِي لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا».

«У кожного пророка є благання, на яке буде дана відповідь, і кожен пророк поспішив звернутися зі своїм благанням. Я ж приберіг своє благання про заступництво за свою громаду в День Воскресіння, і, з волі Аллага, його отримає кожен із моєї громади, хто помре, не долучаючи до Аллага нікого у співтовариші». І подібних хадісів багато.

Усі згадані нами аяти та хадіси вказують, що поклоніння є правом одного лише Аллага, і що не дозволено спрямовувати нічого з нього нікому, окрім Нього — ні пророкам, ні комусь іншому, а також, що заступництво належить лише Аллагу, Велична Його Слава, як сказав Всевишній:

﴿قُل لِّلَّهِ ٱلشَّفَٰعَةُ جَمِيعًا...﴾

﴿Скажи: «Заступництво цілком належить Аллагу...﴾ [Сура Аз-Зумар (Натовпи): 44] І ніхто не заслуговує на заступництво, і не отримує

його, окрім як після дозволу Аллага тому, хто заступається, та Його вдоволення тим, за кого заступаються. А Він, Преславний, не вдоволений ніким, крім єдинобожників — як про це вже згадувалося раніше.

Тому багатобожники не мають шансу отримати заступництво, як це роз'яснив Всевишній Аллаг у Своїх Словах:

﴿فَمَا تَنفَعُهُمۡ شَفَٰعَةُ ٱلشَّٰفِعِينَ ٤٨﴾

﴿Тож не допоможе їм у День Суду заступництво навіть всіх заступників﴾ [Сура Аль-Мудассір (Закутаний): 48]. Також Всевишній сказав:

﴿...مَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ حَمِيمٖ وَلَا شَفِيعٖ يُطَاعُ﴾

﴿...не буде для несправедливих ні близького друга, ні заступника, якому підкоряються﴾

[Сура Гафір (Прощаючий): 18].

І відомо, що слово «несправедливість» (зульм), коли воно вживається в абсолютному значенні без уточнень, означає багатобожжя (ширк) щодо Аллага, як сказав про це Всевишній:

﴿...وَٱلۡكَٰفِرُونَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾

﴿А невіруючі, вони – несправедливі беззаконники, які порушують межі, встановлені Аллагом﴾ [Сура аль-Бакара

(Корова): 254] І також Всевишній Аллаг сказав:

﴿...إِنَّ ٱلشِّرۡكَ لَظُلۡمٌ عَظِيمٞ﴾

﴿...адже багатобожжя однозначно є найбільшою несправедливістю!﴾

[Сура Лукман: 13].

Що стосується згаданого вами в запитанні, а саме слів деяких суфіїв, які вони промовляють у мечетях та інших місцях: «О Аллаг, прослав хвалою того, кого Ти зробив причиною розкриття Твоїх величних таємниць та сяйвом Твого милосердного світла, і хто став представником Божественної Присутності та намісником таємниць Твоєї Сутності...» і так далі.

То відповідь на це така: ці слова та їм подібні є частиною надмірності та крайності, від яких застерігав наш пророк Мухаммад, мир йому і благословення Аллага. Адже Муслім передав у своєму «Сахіху» від Абдуллага ібн Мас'уда, нехай буде задоволений ним Аллаг, що посланець Аллага, мир йому і благословення Аллага, сказав:

«هَلَكَ المُتَنَطِّعُونَ» قَالَهَا ثَلَاثًا.

«Загинули ті, хто впадає в крайнощі!» — і повторив це тричі.

Імам Аль-Хаттабі, нехай помилує його Аллаг, сказав: Мутанатти': той, хто надмірно

заглиблюється в щось, і обтяжує себе дослідженням того, що його не стосується, подібно до прибічників каляму (філософського богослов'я), які втручаються в те, що їх не стосується, і занурюються в питання, недосяжні для людського розуму.

Абу ас-Са'адат Ібн аль-Асір сказав: «Це ті, хто вдається до надмірностей та впадає в крайнощі у своїх промовах, говорячи з глибини горла. Це слово походить від поняття «нат'у» — верхнього піднебіння рота, а згодом почало вживатися щодо кожного, хто вдається до надмірностей у словах і вчинках.»

Висновки цих двох авторитетних імамів знавців мови чітко доводять кожному розсудливому віряннину, що такий спосіб молитовного вшанування нашого Пророка, посланця Аллага, мир йому і благословення Аллага, є нічим іншим як забороненим нововведенням та небезпечним перебільшенням. І встановленим шаріатським законом для мусульманина в цьому питанні є дотримання того способу, який був достовірно переданий від посланця Аллага, мир йому і благословення Аллага, щодо опису благословення та вітання його, і в цьому цілком достатньо того, що замінює будь-що інше перед Аллагом.

До цього належить і те, що передали аль-Бухарі та Муслім у своїх «Сахіхах» від Ка'ба ібн 'Уджра, нехай буде задоволений ним Аллаг, що сподвижники, нехай буде задоволений ними Аллаг, сказали: «О Посланець Аллага! Аллаг наказав нам просити для тебе благословення, то як нам просити для тебе благословення?» І він сказав:

«قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ».

«Кажіть: „Аллагумма саллі 'аля Мухаммадін ва 'аля аалі Мухаммадін кама саллєйта 'аля Ібрагіма ва 'аля аалі Ібрагіма, іннака Хамідун, Маджід. Ва барік 'аля Мухаммадін ва 'аля аалі Мухаммадін кама бараката 'аля Ібрагіма ва 'аля аалі Ібрагіма, іннака Хамідун, Маджід. (О Аллаг, прослав хвалою Мухаммада та рід Мухаммада, як Ти прославив хвалою Ібрагіма та рід Ібрагіма. Воістину, Ти — Славний, Достохвальний. І благослови Мухаммада та рід Мухаммада, як Ти благословив Ібрагіма та рід Ібрагіма. Воістину, Ти — Славний, Достохвальний)“».

У двох достовірних збірках, аль-Бухарі та Мусліма, передається від Абу Хумайда ас-Са'іді, нехай буде задоволений ним Аллаг, що вони сказали: «О Посланець Аллага! Як нам просити

для тебе благословення?» Він сказав:

«قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ».

«Кажіть: „Аллагумма соллі 'аля Мухаммадін ва 'аля азваджігі ва зуррійятігі кама соллєйта 'аля аалі Ібрагіма, ва барік 'аля Мухаммадін ва 'аля азваджігі ва зуррійятігі кама бараkта 'аля аалі Ібрагіма, іннакя Хамідун, Маджід. (О Аллаг, прослав хвалою Мухаммада, його дружин та його нащадків, як Ти прославив хвалоюрід Ібрагіма, і благослови Мухаммада, його дружин та його нащадків, як Ти благословив рід Ібрагіма, воістину, Ти — Славний, Достохвальний“».

А у «Сахіх» Мусліма передано від Абу Мас‘уда аль-Ансарі, нехай буде задоволений ним Аллаг, що Башир ібн Са'д сказав: «О Посланець Аллага! Аллаг наказав нам просити для тебе благословення, то як нам просити для тебе благословення?» Посланець Аллага замовк, а потім сказав:

«قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ؛ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ؛ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبرَاهِيمَ فِي العَالَمِينَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَالسَّلَامُ كَمَا عَلِمتُم».

«Кажіть: „Аллагумма саллі 'аля Мухаммадін ва 'аля алі Мухаммадін кама саллєйта 'аля аалі

Ібрагіма, ва барік 'аля Мухаммадін ва 'аля аалі Мухаммадін кама бараkта 'аля аалі Ібрагіма філь-'алямін, іннакя Хамідун Маджід. (О Аллаг, прослав хвалою Мухаммада та рід Мухаммада, як Ти прославим хвалою рід Ібрагіма. І благослови Мухаммада та рід Мухаммада, як Ти благословив рід Ібрагіма у світах. Воістину, Ти — Славний, Достохвальний). А вітання миром — як ви вже знаєте“».

Саме ці та подібні до них слова, а також інші, що достовірно передані від Пророка, мир йому і благословення Аллага, і слід вживати мусульманину у своїх молитвах і вітаннях миру посланцю Аллага, мир йому і благословення Аллага. Адже посланець Аллага, мир йому і благословення Аллага, найкраще знає, які слова доречно вживати щодо нього, так само як він найкраще знає, які слова слід вживати стосовно його Господа.

Що ж до надмірних та нововведених формулювань та висловів, які можуть мати хибне значення, як-от ті, що згадані в запитанні, то їх не слід вживати. Адже в них є недопустимі крайнощі, вони можуть бути витлумачені з хибним змістом і, крім того, суперечать тим словам, які обрав посланець Аллага, мир йому і благословення Аллага, і на які він вказав своїй громаді. Він — найбільш обізнаний серед

творінь, найщиріший порадник і найбільш далекий від надмірності, і нехай будуть над ним найкращі благословення та мир від його Господа.

Маю надію, що наведені нами докази, які роз'яснюють сутність єдинобожжя та сутність багатобожжя, різницю між тим, на чому були перші та пізні багатобожники у цьому питанні, а також спосіб узаконеного благословення на посланця Аллага, мир йому і благословення Аллага, будуть достатніми та переконливими для того, хто шукає істину. А хто не бажає пізнати істину, той іде за своїми пристрастями, як сказав Великий і Славний Аллаг:

﴿فَإِن لَّمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَكَ فَٱعۡلَمۡ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهۡوَآءَهُمۡۚ وَمَنۡ أَضَلُّ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ بِغَيۡرِ هُدٗى مِّنَ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٥٠﴾

﴿А якщо вони не дадуть тобі відповіді, то знай, що вони лише слідують за своїми пристрастями. А хто більш заблукалий, ніж той, хто слідує за своєю пристрастю без керівництва від Аллага? Воістину, Аллаг не веде прямим шляхом несправедливих людей!﴾

[Сура Аль-Касас (Розповідь): 50].

Тож Всевишній роз’яснив у цьому благородному аяті, що стосовно Керівництва та Релігії істини, з якими Аллаг послав Свого пророка Мухаммада, мир йому і благословення

Аллага, люди поділяються на дві категорії:

Одні — ті, хто підкорилися Аллагу та Його посланцю.

Інші — ті, хто слідує за своїми пристрастями. Потім Преславний Аллаг сповістив, що немає більш заблукалого, ніж той, хто слідує за своєю пристрастю без керівництва від Аллага.

Молимо Аллага — Всевишнього й Величного — щоб Він уберіг нас від слідування за пристрастями та зробив нас, вас і всіх наших братів і сестер тими, хто відповідає на заклик Аллага та Його посланця, мир йому і благословення Аллага, звеличує Його Закон та остерігається всього, що йому суперечить, із нововведень і пристрастей... Воістину, Він — Щедрий і Благородний.

Мир і благословення Аллага на Його раба і посланця — нашого пророка Мухаммада, його родину, сподвижників і кожного, хто слідує за ними найкращим шляхом аж до Судного дня!

***

uk397v4.0 - 15/04/2026

رئاسة الشؤون الدينية بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

حرمين

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and the Prophet's Mosque in languages

978-603-517-697-2